

BIOLOGIYA

1. Malayada tarqalgan kallima kapalagining qanotlari shakli, naqsh va tomirlari bargga o'xshashligi(a), kakku qo'ygan tuxumining rangi va hajmi mayda qushlar tuxumining rangi va hajmiga o'xshashligi(b) organik olamdagi qaysi moslanish turiga mos keladi
- A) *a – himoya rangi ; b – maskirofka*
B) *a – maskirofka ; b – mimikriya*
C) *a – maskirofka ; b – ogohlantiruvchi rang*
D) *a – mimikriya ; b – chalg'utuvchi rang*

2. Odamdagi kifoza(a) va lordoz(b) suyaklarni sonini aniqlang

A) *a – 17 ; b – 12* B) *a – 12 ; b – 5*
C) *a – 33 ; b – 7* D) *a – 12 ; b – 17*

3. Odam organizmining gumoral boshqaruvi haqida to'g'ri bo'lmagan ma'lumotlarni aniqlang

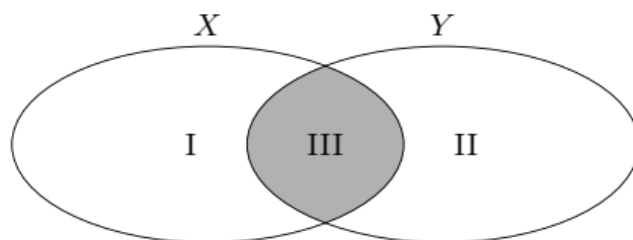
1) jinsiy bezlarning faoliyatining kuchayishi natijasida shish kasalligi kelib chiqadi ;
2) epifizning gormonlari gipofizning tireotrop gormoniga ta'sir ko'rsatib, jinsiy bezlar faoliyatini pasaytiradi ; 3) timozin gormoni immune sistemasiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi ;
4) androgen va estrogen gormonlari buyrakusti bezining po'stloq qismidan ishlab chiqariladi;
5) paratgormon kamayib ketishi natijasida qon kalsiy miqdori ortadi

A) *1, 3* B) *1, 2* C) *4, 5* D) *2, 5*

4. Bir hujayrali tuban o'simliklarning yorug'lik ta'sir yo'nalishi bo'ylab harakatlanishi nima deb ataladi

A) *fotonastiya* B) *fototropizm*
C) *fotoperiodizm* D) *fototaksis*

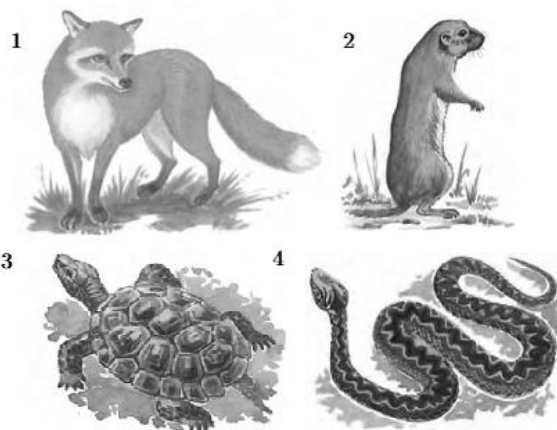
5. Venn diagrammasidan foydalangan holda X va Y ni toping

I – chuchuk suvlarda tarqalgan ; II – og'iz organi ikki juft ; III – tunda ov qiladi

A) *X – omar ; Y – butli o'rgimchak*
B) *X – biy ; Y – daryo qisqichbaqasi*
C) *X – daryo qisqichbaqasi ; Y – chayon*
D) *X – daryo qisqichbaqasi ; Y – kana*

6. Berilgan hayvonlarning turkumi bo'yicha to'g'ri juftlang

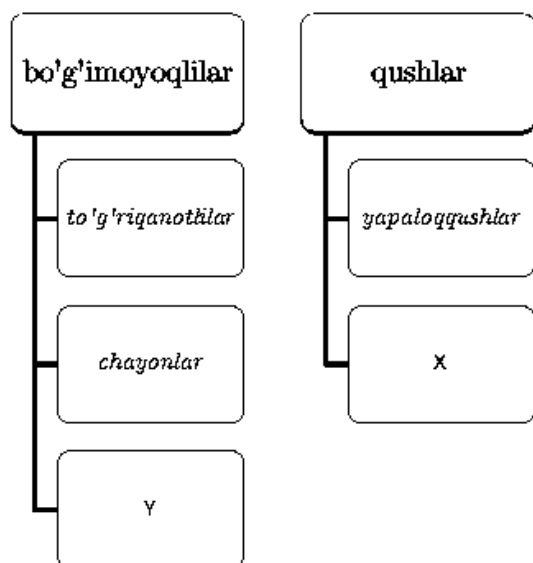

A) *1 – yirtqichlar ; 2 – kemiruvchilar ; 3 – toshbaqalar ; 4 – tangachalilar*
B) *1 – bo'risimonlar ; 2 – suvsarsimonlar ; 3, 4 – sudralib yuruvchilar*
C) *1, 2 – yirtqichlar ; 3 – toshbaqalar ; 4 – ilonlar*
D) *1 – sutemizuvchilar ; 2 – kemiruvchilar ; 3 – tangachalilar ; 4 – ilonlar*

7. Ekologiya atamasini birinchi bo'lib fanga olib kirgan olimni aniqlang

A) *Sukachev* B) *Tensli* C) *Vernadskiy*
D) *Gekkel*

8. Quyida berilgan X va Y ga mansub hayvonlarni aniqlang

- A) X – sarisor ; Y – krevetka
 B) X – ukki ; Y – kana
 C) X – tasqara ; Y – bit
 D) X – kalxat ; Y – burga
9. Poyaning floema(a) va ksilema(b) qavatida joylashgan o'tkazuvchi to'qima hujayralarini aniqlang
 A) a – lub tolasi ; b – yog'ochlik tolasi
 B) a – lub tolasi ; b – traxeid
 C) a – elaksimon nay ; b – o'tkazuvchi nay
 D) a – yo'ldosh hujayra ; b – yog'ochlik tolasi
10. Sog'lom odam organizmida $1,5 - 2m^2$ teri sathida joylashgan ter bezlari sonini aniqlang
 A) $1,5 - 2 mln$ B) $2 - 2,5 mln$
 C) $2-5 mln$ D) $1,4 - 1,5 mln$
11. Fotosintez jarayoni xloroplastlarda kechadigan produtsentlarni aniqlang
 1) yashil evglena ; 2) belbog'li ulotriks; 3) oq akatsiya ; 4) uyatchan mimoza ; 5) xlorella; 6) spirogira ; 7) tuyay archa ; 8) qarag'ay
 A) 7, 8 B) 1, 4 C) 2, 6 D) 5, 4

12. Shimpanzening somatik(a), qalampirning jinsiy(b) hujayrasidagi autosoma xromosomalar sonini toping
 A) $a - 48 ; b - 48$ B) $a - 48 ; b - 46$
 C) $a - 46 ; b - 24$ D) $a - 46 ; b - 23$
13. Urg'ochi kaptarning somatik hujayrasi intezfaza davrini G_2 davridan so'ng 160 ta DNK hosil bo'ldi . Shu kaptar gametogenezing 3-bosqichida nechta xromatidalar tetradas hosil bo'ladi
 A) 80 ta B) 40 ta C) 39 ta D) 79 ta
14. Tirik organizmlar orasidagi munosabatlarning hamxo'raklik shakliga mos keladigan javobni aniqlang
 A) yopishqoq baliqning akula tanasiga so'rg'ichlari bilan yopishib olib yashashi
 B) o'simliklarning chirituvchi bakteriyalar parchalagan qoldiqlar bilan oziqlanishi
 C) daraxtlarning tanasi va shoxlarida epifit o'simliklarning o'sishi
 D) gorchak balig'ining ikkipallalilar chig'anog'iga tuxum qo'yishi
15. Nuqtalar o'rniga mos javobni aniqlang
 – organizm hayot faoliyatini bir butun tizim sifatida yot moddalarga nisbatan barqarorligini ta'minlashga yo'naltirilgan jarayonlar yig'indisi
 A) gameostaz B) buferlik
 C) immun boshqarish D) gipotalamus
16. Nafas olishda havo og'iz bo'shlig'idan yutish harakati orqali o'pkaga o'tadigan organizmlarni aniqlang
 A) soxta kurakburun, laqqa
 B) sariq ilon, gekkon
 C) triton , ko'l baqasi
 D) vahmaqush, tukan

17. Quyida berilgan organizmlar uchun umumiy bo'lmagan ma'lumotlarni aniqlang

- 1) zahar beziga ega ; 2) tutqich to'r to'qiydi;
3) tuxum qo'yib ko'payadi ; 4) ustki jag'larning tuzilishi ; 5) tana bo'limlari boshko'krak va qorindan tashkil topgan ;
6) hasharotlar bilan oziqlanadi
A) 1, 6 B) 2, 3 C) 1, 5 D) 2, 4

18. Transport vazifasini bajaruvchi oqsilni aniqlang

- A) *keratin* B) *albumin* C) *insulin*
D) *kollagen*

19. Har xil irsiylanish tiplari orqali sog'lom va kasal farzandlarning tug'ilish ehtimolini foizda ifodalansa, u holda 7 va 14-raqamlardagi foizlarni mos ravishda to'g'ri ko'rsatilgan qatorni aniqlang

Irsiylanish tipi	Ota	Ona	O'g'illar		Qizlar	
			sog'lom	kasal	sog'lom	kasal
Autosoma – dominant	AA	aa	1	2	3	4
	Aa	Aa	5	6	7	8
	Aa	aa	9	10	11	12
Autosoma – retsessiv	AA	aa	13	14	15	16
	Aa	Aa	17	18	19	20
	Aa	aa	21	22	23	24

- A) 25 % ; 0 % ; B) $a - 50\%$; $b - 15\%$ C) $a - 25\%$; $b - 75\%$ D) $a - 50\%$; $b - 50\%$

20. Simpatik alohidalanish natijasida paydo bo'lgan turlarni aniqlang

- 1) tamakida 48 xromosomal turning paydo bo'lishi ; 2) g'oza avlodining paydo bo'lishi;
3) yunsuzar qisqichbaqa turkumining bir ajdod turidan 250 ta yangi tur paydo bo'lishi ;
4) Baykal ko'lida baliqlarning boshqa joyda uchramaydigan turlarining paydo bo'lishi
A) 1, 2 B) 1, 3 C) 2, 3 D) 2, 4

21. Palentologik solnoma chala ekanligini ta'kidlagan olimni aniqlang

- A) *J.Kyuve* B) *J.B.Lamark*
C) *E.Gekkel* D) *Ch.Darvin*

22. Plankton organizmlarni aniqlang

- 1) boshoyoqli molluskalar ; 2) omar ; 3) baliq chavoqlari ; 4) bo'shliqichlilar ; 5) zuluklar ;
6) skatlar ; 7) kitsimonlar ; 8) sodda hayvonlar
A) 1, 5, 8 B) 2, 4, 6 C) 3, 4, 8 D) 1, 3, 7

23. Berilgan o'simliklardan bir yillik o't o'simlikni aniqlang

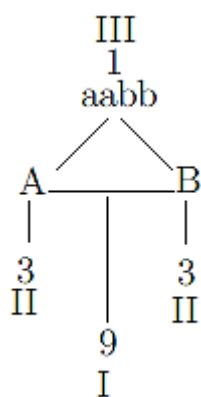
- A) *dorivor gulxayri* B) *turkiston ismalog'i*
C) *cherkez* D) *o'tloq se bargasi*

24. Jinalagidan ko'payadigan o'simlikni aniqlang

- A) *batat* B) *qulupnay* C) *beda*
D) *tok*

25. Quyida berilgan sxemadan foydalangan holda fenotipik nisbatni aniqlang

(har bir rim raqami alohida belgi – fenotip)

- A) $9 : 3 : 3 : 1$
B) $9 : 3 : 4$
C) $12 : 3 : 1$
D) $9 : 6 : 1$

26. Otasi daltonizm bo'yicha kasal, onasining otasini daltonizm bilan kasallangan bo'lsa, ushbu oilada daltonizm bo'yicha sog' og'il farzandlar necha foizni tashkil qiladi

- A) 75 % B) 12,5 % C) 0 % D) 100 %

27. Halqasiz(atsiklik) aminokislota berilgan javobni aniqlang

- A) *triptofan*
B) *oksiprolin*
C) *guanin*
D) *izoleysin*

28. Organizm tuzilish darajasini ajdodlarga nisbatan yuqoriga ko'tamaydigan evalutsiyaning yo'nalishi natijasini aniqlang

- A) *ikki kamerali yurak*
B) *qarmoqchali savatcha*
C) *zarpechakda xlorofill yo'qligi*
D) *tana bo'shlig'i*

29. Hujayraning osmotik bosimini , taminlashda ishtirok etadigan elementni aniqlang

- A) *vodorod* B) *kalsiy* C) *natriy* D) *rux*

30. Elektron mikroskopiya usulida aniqlangan organoidlarni toping

- A) *mitoxondriya, plastida*
B) *yadro, ribosoma*
C) *endoplazmatik to'r, plastida*
D) *mikronaychalar, ribosoma*